

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**Е
НАЦРТ**

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О СТОЧАРСТВУ**

Бања Лука, децембар 2020. године

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О СТОЧАРСТВУ**

Члан 1.

У Закону о сточарству („Службени гласник Републике Српске“, број 44/15) члан 1. мијења се и гласи:

„Овим законом уређују се субјекти у сточарству, циљеви, начин држања и зоохигијенски услови узгоја животиња, начин доношења и спровођења програма узгоја, очување генетичке варијабилности, конзервације и коришћења генетичких ресурса гајених животиња, узгој и селекција квалитетно приплодне стоке, промет гајених животиња и генетског материјала, права и обавезе субјеката у сточарству, означавање и вођење евиденције гајених животиња, евиденција узгајивача животиња и квалитетно приплодних животиња, оспособљавање и истраживачки рад у области сточарства, квалитативно и квантитативно оцјењивање производа животињског поријекла, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за развој и унапређење сточарства.“

Члан 2.

У члану 2. у тачки б) ријеч: „и“ брише се и додаје запета.

У тачки 7) последије ријечи: „сточарству“ тачка се замјењује запетом и додају се нове т. 8), 9) и 10), које гласе:

- „8) обиљежавање и регистрација гајених животиња,
- 9) коришћење информационих система,
- 10) унапређење органске сточарске производње.“

Члан 3.

У члану 3. додаје се нови став 1, који гласи:

„(1) Пословима у сточарству, у оквиру својих овлашћења, поред Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство), баве се организације за узгој, научноистраживачке институције, те физичка и правна лица у складу са овим законом.“

Досадашњи ст. 1. и 2. постају ст. 2. и 3.

У досадашњем ставу 2, који постаје став 3, ријечи: „става 1.“ замјењују се ријечима: „става 2.“

Члан 4.

У члану 5. у ставу 1. тачка 10) мијења се и гласи:

„10) организација за узгој је правно лице које испуњава услове за организацију узгоја у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона;“

Тачка 13) мијења се и гласи:

„13) сабирно мјесто је објекат, односно простор у коме се сакупљају копитари, говеда, овце, козе, свиње и живина из различитих газдинстава и узгоја ради стављања у промет или у сврху излагања на изложбама;“.

Тачка 17) мијења се и гласи:

„17) узгојни регистар је евиденција коју води организација за узгој о животињама из програма укрштања и одабраних животиња из популације, а ради идентификације и доказивања поријекла и власништва над уписаном животињом;“.

Тачка 18) брише се.

Досадашње т. од 19) до 32) постају т. од 18) до 31).

Члан 5.

У члану 7. у ставу 1. послије ријечи: „начин“ додају се запета и ријечи: „заснован на органским принципима“.

Послије става 5. додаје се нови став 6, који гласи:

„(6) Сточарска производња сматра се органском производњом ако испуњава услове у складу са посебним прописима о органској производњи.“

Члан 6.

У члану 10. у ставу 2. у тачки 10) ријеч: „и“ брише се и додаје се запета.

У тачки 11) послије ријечи: „производње“ тачка се замјењује запетом и додаје се нова тачка 12), која гласи:

„12) контрола производности.“

Члан 7.

У члану 11. став 6. брише се.

Члан 8.

У члану 12. у ставу 2. ријечи: „(у даљем тексту: фармска књига)“ замјењују се ријечима: „у складу са овим законом“.

Став 3. брише се.

Члан 9.

У члану 15. у ставу 2. у тачки 1) ријеч: „установљавању“ замјењује се ријечју: „доношењу“.

У тачки 2) ријеч: „установљавању“ замјењује се ријечју: „доношењу“.

У тачки 3) послије ријечи: „особина“ додају се запета и ријечи: „те плану коришћења приплодних животиња ради остваривања узгајивачких циљева;“.

Тачка 5) брише се.

Досадашње т. 6), 7) и 8) постају т. 5), 6) и 7).

Члан 10.

У члану 16. у ставу 1. ријеч: „укрштених“ замјењује се ријечју: „уписаних“.

У ставу 3. ријеч: „укрштених“ замјењује се ријечју: „уписаних“.

Члан 11.

У члану 17. у ставу 1. ријечи: „узгајивачких организација“ замјењују се ријечима: „организација за узгој“.

Став 4. брише се.

Члан 12.

Члан 22. мијења се и гласи:

„(1) Осјемењавање животиња као зоотехничка и здравствена мјера је уношење сјемена произведеног у регистрованом центру за вјештачко осјемењавање или из увоза у утерус женке вјештачким путем, без природног парења, а врши га оспособљено лице.

(2) Природни припуст врши се под надзором власника животиње ради утврђивања поријекла потомка по оцу.

(3) Приплодњаци који се користе за вјештачко осјемењавање и природни припуст обавезно су под сталном здравственом контролом овлашћене ветеринарске организације, а најмање једном годишње врше се дијагностичка испитивања на заразне и полне болести.

(4) У природном припусту могу се користити квалитетни приплодњаци који потичу од натпросјечно квалитетних родитеља, задовољавају услове за оцјену спољашности грла и репродукцијског стања.

(5) Провјеру поријекла и оцјену спољашности приплодњака врши Комисија за лиценцирање приплодњака, а провјеру његовог здравственог стања овлашћена ветеринарска организација.

(6) Ако у Републици Српској нема довољно сјемена квалитетних приплодњака поједине расе из става 2. овог члана или подручје није обухваћено вјештачким осјемењавањем, може се вршити природни припуст са лиценцираним приплодњацима у типу те расе.

(7) Лиценцирање је узгојна мјера одабира и оцјене приплодњака за природни припуст.

(8) Начин избора и лиценцирања приплодњака је саставни дио програма узгоја, који доносе организације за узгој.

(9) Комисију из става 5. овог члана именује министар, коју чине три члана: дипломирани инжењер сточарства, представник узгајивача и доктор ветеринарске медицине.

(10) Министар доноси правилник којим се прописује начин лиценцирања приплодњака.“

Члан 13.

У члану 24. у ставу 1. последије ријечи: „обављати“ додају се ријечи: „оспособљена и регистрована физичка и правна“.

У ставу 2. последије ријечи: „прибором“ додају се запета и ријечи: „а у складу са одобреним програмима узгоја за Републику Српску“.

Члан 14.

У члану 26. у ставу 1. последије ријечи: „Министарству“ додају се ријечи: „и организацији за узгој електронским путем“.

Члан 15.

Члан 27. мијења се и гласи:

„(1) Организовање узгоја појединих врста и раса квалитетно приплодних животиња обавља организација за узгој којој је Министарство издало рјешење којим се даје сагласност за вођење матичних књига, односно обављање других селекцијских послова у складу са овим законом.

(2) Узгајивачи хибридни свиња могу самостално организовати узгој квалитетно приплодних животиња ако испуњавају услове прописане овим законом.“

Члан 16.

У члану 28. у ставу 1. послје ријечи: „(правна и физичка лица)“ додају се запета и ријечи: „чланови организација за узгој“,“.

Члан 17.

У члану 29. у тачки 1) ријечи: „узгојне програме“ замјењују се ријечима: „програме узгоја“.

У тачки 5) послје ријечи: „квалитетно приплодних животиња“ ријеч: „и“ брише се и додаје запета.

Послије тачке 5) додаје се нова тачка 6), која гласи:

„6) издаје потврде и изводе из матичних књига (педигреа),“.

Досадашња тачка 6) постаје тачка 7).

Члан 18.

Члан 30. мијења се и гласи:

„(1) Узгој квалитетно приплодних животиња у Републици Српској врши се у складу са програмима узгоја за поједине врсте и расе гајених животиња.

(2) Програм узгоја је скуп селекцијских поступака којима се остварује генетско унапређење појединих врста и раса животиња.

(3) Програмом узгоја одређују се величина популације, узгојни циљ, узгојне методе, начин његовог спровођења и начин објављивања резултата његовог спровођења.

(4) Програме узгоја за Републику Српску из става 1. овог члана, за период од пет година, доноси Министарство, а појединачне програме доносе узгајивачи, удружења узгајивача и организације за узгој.

(5) Програми узгоја које доносе узгајивачи, удружења узгајивача и организације за узгој у производњи квалитетно приплодних животиња усаглашени су са програмом узгоја за Републику Српску.

(6) Министар доноси рјешење којим се даје сагласност на програме узгоја из става 5. овог члана.

(7) Програмом из става 4. овог члана утврђује се сљедеће:

1) генетски напредак популације на којој ће се спроводити,

2) величина популације квалитетно приплодних грла на којој ће се спроводити,

3) стручне, техничке и организацијске претпоставке за спровођење програма узгоја,

4) стручњаци из области сточарства који ће бити укључени у спровођење програма узгоја,

- 5) начин вођења прописане узгојне документације,
- 6) одржавање генетске варијабилности,
- 7) услови за спречавање парења у сродству, осим у случају када је то програмом узгоја планирано.“

Члан 19.

У члану 31. став 1. мијења се и гласи:

„(1) Захтјев организације за узгој за добијање рјешења којим се даје сагласности за обављање узгоја квалитетно приплодних животиња обавезно садржи:

- 1) назив и адресу подносиоца захтјева,
 - 2) име, презиме и адресу одговорног лица,
 - 3) име, презиме и адресу лица одговорног за спровођење програма узгоја,
 - 4) податке о планираном броју квалитетно приплодних животиња које су укључене у спровођење програма узгоја, те списак узгајивача при оснивању,
 - 5) програм узгоја из којег је видљив узгојни циљ, узгојне методе, величина популације на којој се он спроводи, те начин испитивања својстава квалитетно приплодних животиња,
 - 6) рјешење о упису у надлежни регистар.“
- У ставу 3. ријечи: „и узгојних репроцентара“ бришу се.

Члан 20.

У члану 32. у ставу 1. у тачки 4) у подтачки б. ријечи: „узгојног програма“ замјењују се ријечима: „програма узгоја“.

Члан 21.

У члану 39. став 2. мијења се и гласи:

„(2) Захтјев за признавање нове расе, соја или хибрида створених посебним програмом узгоја у Републици Српској подносе узгајивачи и удружење узгајивача Комисији за признавање раса, сојева и хибрида, коју именује министар.“

Члан 22.

Члан 42. мијења се и гласи:

„(1) Промет и излагање квалитетно приплодних животиња на сабирном мјесту може се вршити ако су обезбијеђени зоотехнички услови и спроведене ветеринарско-санитарне мјере.

(2) Захтјев за одобравање рада сабирног мјеста подноси се Министарству, уз који се прилаже:

- 1) доказ о праву коришћења сабирног мјеста (извод из јавних евиденција о непокретностима, уговор и слично),
 - 2) план рада сабирног мјеста, са листом врста квалитетно приплодних животиња које ће бити сакупљане у сабирно мјесто.
- (3) Министар доноси рјешење о одобравању рада сабирног мјеста.“

Члан 23.

Члан 46. мијења се и гласи:

„(1) Генетски материјал могу увозити правна лица и предузетници ако су испуњени сљедећи услови:

1) за квалитетно приплодне животиње:

1. да су уписане у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,

2. да имају прописану узгојну документацију;

2) за сјеме:

1. да потиче од приплодњака који је уписан у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,

2. да има прописану узгојну документацију,

3. да потиче од приплодњака који има позитиван тест на производне особине и позитивну узгојну вриједност у посљедњих 12 мјесеци;

3) за ембрионе и јајне ћелије:

1. да потичу од квалитетно приплодне животиње која је уписана у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,

2. да имају прописану узгојну документацију.

(2) Рјешење којим се даје сагласност за увоз генетског материјала доноси министар.“

Члан 24.

У члану 47. у ставу 1. ријечи: „став 4.“ замјењује се ријечима: „став 2.“.

У члану 47. у ставу 2. ријечи: „став 2.“ замјењује се ријечима: „став 1.“.

Члан 25.

У члану 51. у ставу 2. ријеч: „центрима“ замјењује се ријечју: „мјестима“.

Члан 26.

У члану 52. у ставу 3. тачка 2) мијења се и гласи:

„2) организације за узгој,“.

У ставу 7. последије ријечи „животиња“ бришу се запета и ријечи: „осим паса и мачака“.

Члан 27.

У члану 53. став 3. мијења се и гласи:

„(3) Узгајивачи и организације за узгој воде матичну евиденцију за оне врсте и расе квалитетно приплодних животиња за које спроводе програм узгоја.“

У ставу 5. ријечи: „Министарство води“ замјењују се ријечима: „Организације за узгој воде“.

У ставу 6. ријечи: „Министарство на захтјев власника издаје“ замјењују се ријечима: „Организације за узгој на захтјев власника издају“.

Члан 28.

Члан 54. мијења се и гласи:

„(1) Ради заштите, праћења, планирања и развоја сточарске производње, Министарство успоставља базу података.

(2) Успостављање базе података Министарство може повјерити организацији која има потребну опрему и стручни кадар за обављање послова у области сточарства.

(3) Министар доноси правилник којим се прописују начин прикупљања података, вођење евиденција и сврха коришћења података из базе података.“

Члан 29.

У члану 58. у ставу 1. ријечи: „од 20.000 КМ до 60.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 5.000 КМ до 10.000 КМ“.

У члану 58. у ставу 2 ријечи: „од 2.000 КМ до 6.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 1.000 КМ до 3.000 КМ“.

У члану 58. у ставу 3. ријечи: „од 2.000 КМ до 6.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 1.000 КМ до 3.000 КМ“.

Члан 30.

У члану 59. у ставу 1. ријечи: „од 3.000 КМ до 9.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 2.000 КМ до 6.000 КМ“.

У ставу 2. ријечи: „од 1.000 КМ до 3.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 500 КМ до 1.000 КМ“.

Члан 31.

У члану 60. у ставу 1. ријечи: „од 2.000 КМ до 6.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 1.000 КМ до 3.000 КМ“.

У члану 60. у ставу 2. ријечи: од 1.000 КМ до 3.000 КМ“ замјењују се ријечима: „од 500 КМ до 1.000 КМ“.

У члану 60. у ставу 3. ријечи: „од 500 КМ до 1.500 КМ“ замјењују се ријечима: „од 300 КМ до 500 КМ“.

Члан 32.

У члану 64. т. 3), 4), 7) и 17) бришу се.

Досадашње т. 5), 6), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 18), 19), 20), 21), 22) и 23) постају т. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) и 19).

У досадашњој тачки 6), која постаје тачка 4), ријеч: „укрштених“ замјењује се ријечју: „уписаних“.

У досадашњој тачки 13), која постаје тачка 10), ријечи: „и признатих удружења узгајивача“ бришу се.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О СТОЧАРСТВУ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о сточарству садржан је у Амандману XXXII на члан 68. став 1. тачка 8. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује основне циљеве и правце привредног, научног, технолошког, демографског и социјалног развоја, развој пољопривреде и села, коришћење простора, политику и мјере усмјеравања развоја сточарства и сточарске производње у цјелини.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство, број: 22.03-020-2298/20 од 14. августа 2020. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. тачка 8. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује основне циљеве и правце привредног и технолошког развоја, развоја пољопривреде и села, политику и мјере за усмјеравање развоја. Такође, према члану 70. Устава Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Разлози за доношење овог закона садржани су у потреби унапређења области сточарства, као и у потреби иновирања појединих одредаба с циљем његове лакше и потпуније примјене у пракси.

Овим нацртом прецизније су дефинисани циљеви развоја сточарске производње у Републици Српској, а који се односе на обиљежавање и регистрацију гајених животиња, органску производњу и информационе системе.

Пословима у сточарству, у оквиру својих овлашћења, поред Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде, баве се организације за узгој, научноистраживачке институције, као и физичка и правна лица.

Поред тога, прецизиране су одредбе које се односе на организовање узгоја квалитетно приплодних животиња, а који може да обавља организација за узгој којој је Министарство издало рјешење којим се даје сагласност за вођење матичних књига, односно вршење других селекцијских послова. С циљем унапређења производње домаће генетике у сточарству, прописана су већа овлашћења организацијама за узгој, на начин да им се омогућено да активно учествују у имплементацији пољопривредних политика у сточарству.

Такође, поједностављене су процедуре за производњу генетског материјала, као и процедуре које се односе на организовање узгоја и увоз генетског материјала.

Узгајивачи и организације за узгој воде матичну евиденцију за оне врсте и расе квалитетно приплодних животиња за које спроводе програм узгоја.

Поред наведеног, овим нацртом ублажене су новчане казне прописане за радње које се квалификују као прекршаји у Закону.

Остале измјене и допуне односе се на техничко побољшање одредаба Закона.

Овај секретаријат упутио је одређене сугестије које су се односиле на побољшање текста Закона, као и његово усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), које је обрађивач прихватио и уградио у текст Закона.

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај нацрт усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о сточарству може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03-020-2686/20 од 10. септембра 2020. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о сточарству, установљено је да постоје извори права који су релевантни за предмет уређивања достављеног нацрта, а које је обрађивач користио при његовој изради. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађено“.

Материју Нацрта, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређује Уговор о функционисању Европске уније, Дио Трећи – Политике и унутрашње дјеловање Уније, Наслов III – Пољопривреда и рибарство, чл. 42. и 43 став 2¹.

Обрађивач је приликом израде овог прописа, у дијелу секундарних извора права ЕУ, вршио усклађивање са сљедећим изворима:

- **Регулативом (ЕУ) 2016/1012** Европског парламента и Савјета од 8. јуна 2016. године о зоотехничким и генеалогским условима за узгој, трговину и улазак у Унију чистокрвних расплодних животиња, хибридних расплодних свиња и њихових приметних производа и измјена и допуна Регулative (ЕУ) бр. 652/2014, Директиве Савјета 89/608/ЕЕЗ и 90/425/ЕЕЗ о стављању ван снаге одређених аката у области сточарства²,
 - **Сprovedбеном регулативом Комисије (ЕУ) 2017/717** од 10. априла 2017. године о утврђивању правила за примјену Регулative (ЕУ) 2016/1012 Европског парламента и Савјета у вези са моделом обрасца зоотехничких сертификата за узгој животиња и њихове генетике³,
 - **Сprovedбеном регулативом Комисије (ЕУ) 2017/1422** од 4. августа 2017. године о одређивању референтног центра Европске уније који је одговоран за научни и технички допринос хармонизацији и побољшању метода испитивања перформанси и генетичке процјене чистокрвних расплодних животиња говеда⁴ и
 - **Регулативом (ЕУ) 2018/848** Европског парламента и Савјета од 30. маја 2018. године о органској производњи и обиљежавању органских производа и стављању ван снаге Регулative Савјета (ЕЗ) 834/2007⁵.
- У наставку издвајамо најважнија усклађивања.

¹ *Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Union policies and internal actions, Title III – Agriculture and fisheries, Articles 42 and 43 (2).*

² *Regulation (EU) 2016/1012 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on zootechnical and genealogical conditions for the breeding, trade in and entry into the Union of purebred breeding animals, hybrid breeding pigs and the germinal products thereof and amending Regulation (EU) No 652/2014, Council Directives 89/608/EEC and 90/425/EEC and repealing certain acts in the area of animal breeding ('Animal Breeding Regulation') (Text with EEA relevance).*

³ *Commission Implementing Regulation (EU) 2017/717 of 10 April 2017 laying down rules for the application of Regulation (EU) 2016/1012 of the European Parliament and of the Council with regard to the model forms of zootechnical certificates for breeding animals and their germinal products (Text with EEA relevance).*

⁴ *Commission Implementing Regulation (EU) 2017/1422 of 4 August 2017 designating the European Union reference centre responsible for the scientific and technical contribution to the harmonisation and improvement of the methods of performance testing and genetic evaluation of purebred breeding animals of the bovine species (Text with EEA relevance).*

⁵ *Regulation (EU) 2018/848 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on organic production and labelling of organic products and repealing Council Regulation (EC) No 834/2007.*

Одредбе члана 4. Регулative 2016/1012, које прописују услове за признавање узгојних организација, дјелимично су преузете одредбама члана 19. Нацрта, који прописује садржај захтјева организације за добијање сагласности за узгој квалитетно приплодних животиња. Начин одобравања узгојних програма који је регулисан чланом 8. Регулative дјелимично је преузет одредбама чл. 11. и 18. Нацрта.

Одредбе члана 3. Регулative 2017/717, које прописују садржај зоотехничког сертификата, преузете су чланом 23. Нацрта. Овим је завршено преузимање одредаба које регулишу садржај и издавање зоотехничких сертификата за извоз узгојених чистокрвних животиња и њиховог генетског материјала у ЕУ.

Одредбе члана 1. Регулative 2017/1422 утврђују „Интербул центар“ Упсала, Шведска⁶ као референтни центар ЕУ одговоран за научну и техничку подршку хармонизацији и унапређивању метода тестирања и евалуације генетског материјала. Одредбама члана 3. Нацрта дата је могућност ангажовања научно-истраживачке институције по угледу на ЕУ, а и остваривања сарадње са „Интербул центром“ у Шведској прије уласка Републике Српске / Босне и Херцеговине у ЕУ.

Одредбама члана 5. Регулative (ЕУ) 2018/848 утврђују се општи принципи органске производње. Исти су дјелимично преузети одредбама члана 5. Нацрта, и то на начин да се у новом ставу 6. измијењеног члана основног текста Закона прописује да се сточарска производња сматра органском производњом ако испуњава услове у складу са посебним прописима о органској производњи. Међутим, Законом о органској производњи⁷ нису преузети специфични принципи органске производње која се односе и на узгој стоке. С тим у вези, сугеришемо обрађивачу да приликом израде Приједлога уврсте правила за органски узгој стоке или да иста буду уврштена у Закон о органској производњи.

Детаљни примјери усклађивања са наведеним изворима права ЕУ садржани су у упоредним приказима Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о сточарству са правном тековином Европске уније и праксом и стандардима Савјета Европе.

Доношењем овог програма дјелимично ће се испунити обавезе из чл. 95. и 108. ССП-а⁸ које се односе на сарадњу уговорних страна у области пољопривреде и пољопривредно-индустријског сектора као и у области заштите животне средине.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о сточарству („Службени гласник Републике Српске“, број 44/15) донесен је 2015. године. У протеклом периоду, код примјене Закона уочени су одређени недостаци. Како би Закон могао да се у потпуности примјењује, урађена су прецизирања одређених одредаба те се приступило измјенама и допуна истог, с циљем рјешавања уочених недостатке.

С тим у вези, предложене измјене и допуне Закона о сточарству имају за циљ прецизније дефинисање циљеве развоја сточарске производње у Републици Српској, а које се односе на примјену информатичких технологија и органске сточарске производње.

Поред тога, прецизније су дефинисане и одредбе које се односе на организовање узгоја квалитетно приплодних животиња, гдје су дата већа овлашћења организацијама узгоја с циљем унапређење производње домаће генетике у сточарству, а самим тим и

⁶ Interbull Centre, Department of Animal Breeding and Genetics, Swedish University of Agricultural Science — SLU, Ulls väg 26, Box 7023, SE-750 07 Uppsala, Sweden.

⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 12/13.

⁸ Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране и БиХ, с друге стране („Службени гласник БиХ – Међународни уговори“, број 10/08).

повећање основних сточарских производа (млијека, меса и јаја). Прецизирањем овлашћења узгојних организација повећан је простор за дјеловање реалног сектора, а самим тим омогућено је његово активније учешће у имплементацији пољопривредних политика у сточарству, што је битан алат за отварање нових радних мјеста у реалном сектору, али и привлачење фондова ЕУ.

Такође, поједностављене су процедуре за производњу генетског материјала, као и процедуре које се односе на организовање узгоја у реалном сектору, те увозу генетског материјала.

На крају, Закон о измјенама и допунама Закона о сточарству усклађен и са циљевима из Стратешког плана развоја пољопривреде и руралних подручја Републике Српске за период 2016–2020, у којем се наводи сљедеће:

Подршка удружењима узгајивача у сточарству с циљем њиховог оспособљавања као фактора унапређења производње у сточарству, при чему треба тежити ка достизању европског нивоа организованости у сектору према ком узгајивачке организације и удружења узгајивача, врше обиљежавање, вођење матичних књига, доносе и спроводе узгојне циљеве и између осталог посједују репроцентре, врше контролу производности, издају сертификате о производности, те друге неопходне документе који се односе на комплетан систем селекције и контроле производности у овом сектору. Надлежни републички орган се у овом дијелу углавном појављује у два облика, као подршка и контрола.

Уважавајући наведено, предложени Закон о измјенама и допунама Закона о сточарству уважио је актуелно стање у сектору сточарства, захтјеве који произилазе из ЕУ интеграција у овој области, те политике Владе Републике Српске.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

У члану 1, којим се мијења члан 1. основног текста Закона, прецизније се дефинишу области које се уређују овим законом, а извршено је и усклађивање појединих термина са основним текстом Закона.

У члану 2, којим се мијења члан 2. основног текста Закона, додати су нови циљеви овог закона који се односе на обиљежавање и регистрацију гајених животиња, органску производњу и информационе системе.

У члану 3, којим се мијења се члан 3. основног текста Закона, дефинишу се субјекти у обављању послова у сточарству.

У члану 4, којим се мијења члан 5, прецизније су дефинисани поједини појмови.

У члану 5, којим се мијења члан 7, дефинише се гајење засновано на органским принципима.

У члану 6, којим се мијења члан 10, узгајивачу је дозвољено обављати у властитом стаду захват контроле производности.

У члану 7, којим се мијења члан 11, брише се став 6, који прописује доношење правилника који се односи на нутритивне вриједности хране са животиње, а с циљем усклађивања са Законом о храни.

У члану 8, којим се мијења члан 12, извршено је техничко уређивање члана и брисање става 3, којим је прописано доношење правилника о вођењу фармске књиге, а с циљем смањења процедура које узгајивач треба обављати на газдинству и додатних обавеза организација за узгој.

У члану 9, којим се мијења члан 15, извршено је техничко уређивање члана који се односи на селекцију гајених животиња и избор родитеља.

У члану 10, којим се мијења члан 16, извршено је техничко уређивање појединих појмова у члану, а у вези са уписивањем у матичне књиге.

У члану 11, којим се мијења члан 17, извршено је техничко уређивање појма организације за узгој и брисање става 4. којим се прописује доношење правилника о условима за производњу генетског материјала одређених врста и раса живих животиња.

У члану 12, којим се мијења члан 22, извршено је прецизније одређивање осјемењавања и употребе приплодњака у стаду, те је додатно дефинисана улога организације за узгој у избору и лиценцирању приплодњака.

У члану 13, којим се мијења члан 24, извршено је појашњење обавеза лица у поступку вјештачког осјемењавања.

У члану 14, којим се мијења члан 26, извршено је техничко уређивање члана, усклађивање са ЕУ прописима и циљевима из члана 2. везаним за информатизацију сектора сточарства.

У члану 15, којим се мијења члан 27, дефинише се ко обавља организовање узгоја појединих животиња.

У члану 16, којим се мијења члан 28, утврђује се ко може обављати узгој квалитетно приплодних грла.

У члану 17, којим се мијења члан 29, извршено је усклађивање термина који се односи на програме узгоја и појашњење праве и обавеза организација за узгој.

У члану 18, којим се мијења члан 30, извршено је усклађивање термина који се односи на програме узгоја кроз цијели члан.

У члану 19, којим се мијења члан 31, извршено је усклађивање термина који се односи на програме узгоја и извршено је брисање термина „узгојни репроцентри“.

У члану 20, којим се мијења члан 32, извршено је усклађивање термина који се односи на програме узгоја.

У члану 21, којим се мијења члан 39, извршено је техничко уређивање члана у вези са условима за признавање нове расе, соја или хибрида.

У члану 22, којим се мијења члан 42, дефинише се промет и излагање квалитетно приплодних животиња на сабрном мјесту.

У члану 23, којим се мијења члан 46, дефинисани су услови за увоз генетског материјала.

У члану 24, којим се мијења члан 47, извршено је техничко уређивање члана са измјенама у члану 23. којим се мијења члан 46. основног текста Закона.

У члану 25, којим се мијења члан 51, дефинисано је да се промет производа животињског поријекла обавља на сабирним мјестима.

У члану 26, којим се мијења члан 52, извршено је техничко уређивање члана у вези са обиљежавањем животиња.

У члану 27, којим се мијења члан 53, дефинишу се обавезе организација за узгој, које се односе на вођење матичне евиденције и издавање потврда.

У члану 28, којим се мијења члан 54, дефинише се вођење базе података из области сточарске производње.

У чл. 29, 30. и 31, којим се мијењају чл. 58, 59. и 60, измијењене су висине новчаних казни за прекршаје одређене Законом.

У члану 32, којим се мијења члан 64, извршено је брисање обавезе доношења појединих правилника.

У члану 33. прописано је ступање на снагу овог закона.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“,

број 123/08), Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је Преднацрт закона објавило на интернет страници Министарства, те га је на тај начин учинило доступним свим заинтересованим органима, организацијама и појединцима. Такође, одржан је већи број консултација и радних састанака са представницима пољопривредног института из Бање Луке, Пољопривредних факултета из Бање Луке и Источног Сарајева, као и представницима удружења узгајивача. Све оправдане примједбе и сугестије на овај закон су уважене и уграђене у текст закона.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊУ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о сточарству, Министарство привреде и предузетништва, у Мишљењу број: 18.06-020-2681/20 од 21. септембра 2020. године, констатује:

– Да је Нацрт закона планиран Програмом рада Владе Републике Српске и Програмом рада Народне скупштине Републике Српске за 2020. године.

– Да је обрађивач правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а, те да је проблем саставни дио „Разлога за доношење или измјену и/или допуну закона“.

– Да је обрађивач правилно дефинисао циљеве који се желе постићи законом.

У погледу процеса консултација, обрађивач наводи да је за израду Нацрта овог закона формирана радна група коју су поред представника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде чинили и представници Републичке управе за инспекцијске послове, Удружења пољопривредних произвођача-мљекара Републике Српске и Пољопривредног факултета у Бања Луци. Поред тога, обрађивач наводи да су обављене и консултације са Ветеринарским сточарским центром а. д. Бања Лука, Пољопривредним факултетом у Источном Сарајеву, Савезом удружења пољопривредних произвођача Републике Српске, те са организацијама за узгој и удружењима узгајивача из области сточарства. С циљем добијања приједлога, коментара и сугестија од стране заинтересованих субјеката, Преднацрт овог закона објављен је на интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Оправдани приједлози и сугестије узети су у обзир приликом израде текста Нацрта.

Код утврђивања опција за рјешавање проблема, обрађивач наводи да је регулаторна промјена једина опција за рјешавање утврђених проблема и остварење дефинисаних циљева.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач је навео да ће се измјенама и допунама овог закона дати већа овлашћења организацијама узгоја у смислу вођења и издавања узгојне документације квалитетно приплодних животиња. То ће омогућити да животиње са узгојном документацијом имају већу тржишну вриједност у односу на оне јединке које немају матичне листове и педигрее, те да буду лакше прометоване као квалитетна грла. На овај начин узгајивачи ће имати могућност да лакше и брже остваре профит. Дефинисање коришћења и успостављања информационих система и органске сточарске производње, као нових циљева овог закона, имаће вишеструке позитивне ефекте који ће укључивати и могућност отварања нових радних мјеста (нпр. послови око вођења евиденција квалитетно приплодних животиња, радна мјеста која ће бити успостављена за функционисање информационих технологија у сточарској производњи и слично). Обрађивач посебно наводи да се овим

Нацртом закона смањују административне процедуре око увоза и стављања у промет квалитетног генетског материјала и истиче да ће ова поједностављења олакшати пословање правним лицима и предузетницима који су регистровани за обављање ових дјелатности.

У вези са утицајем на јавне буџете, обрађивач наводи да Нацрт закона неће имати директних утицаја на јавне буџете, али истиче да се кроз очекивано повећање квалитета и квантитета сточарске производње могу очекивати индиректни позитивни утицаји на буџет Републике Српске, јер се кроз повећану производњу стварају услови за оснивања нових пословних субјеката и отварање нових радних мјеста која треба да обезбједе веће приходе у буџету Републике Српске. Обрађивач такође наводи да ће новчана средства добијена од изрицања санкција за прекршаје које учине физичка, правна или одговорна лица у правном лицу представљати приход буџета Републике Српске.

У вези са социјалним утицајима обрађивач наводи да ће предметне измјене и допуне имати позитиван социјалан утицај који се неће односити само на могућност нових запослења у оквиру сточарске производње, већ истиче да ће се позитивни ефекти овог нацрта закона моћи посматрати знатно шире. Наиме, обрађивач наводи да ће увођење информационих технологија у сточарску производњу олакшати приступ информацијама широј јавности, тако да ће грађани Републике Српске као потрошачи производа животињског поријекла моћи имати бољи увид у исхрану и гајење животиња, њихово поријекло и квалитет. Исто тако овим измјенама и допунама дат је већи акценат на органску сточарску производњу која треба да преузме већи удио на тржишту и на тај начин постане доступнија знатно ширем кругу лица. Такође, овај нацрт закона се индиректно дотиче и јавног здравља, будући да се кроз унапређење виталности домаћих животиња побољшава квалитет сточарских производа, а тиме и здравље људи који те производе користе у исхрани.

Што се тиче утицаја на животну средину, обрађивач наводи да предметне измјене и допуне закона неће имати директних утицаја на животну средину, али да важећи пропис већ налаже поштовање зоохигијенских услова држања гајених животиња као и мјера којима се штити животна средина.

Обрађивач наводи да је Нацртом овог закона предвиђено увођење нове и измјена постојеће формалности. Рјешење о одобравању рада сабирног центра, као нова формалност, уведена је с циљем успостављања боље контроле трговања квалитетно приплодних животиња на одређеном простору. Рјешење којим се даје сагласност за увоз генетског материјала, као постојећа формалност, измијењена је како би се правним лицима и предузетницима олакшао увоз генетског материјала, односно како би се поједноставили услови које ови пословни субјекти морају испунити да би обављали овај тип дјелатности.

Министарство привреде и предузетништва утврдило је да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.

Доношење овог закона биће економски оправдано јер ће се његовим усвајањем створити правни оквир који ће омогућити домаћим узгајивачима да буду конкурентни на домаћем и на иностраном тржишту.

ЗАКОН О СТОЧАРСТВУ

(Текст предложених измјена и допуна уграђен у основни текст Закона)

Члан 1.

Овим законом уређују се субјекти у сточарству, циљеви, начин држања и зоохигијенски услови узгоја животиња, начин доношења и спровођења програма узгоја, очување генетичке варијабилности, конзервације и коришћења генетичких ресурса гајених животиња, узгој и селекција квалитетно приплодне стоке, промет гајених животиња и генетског материјала, права и обавезе субјеката у сточарству, означавање и вођење евиденције гајених животиња, евиденција узгајивача животиња и квалитетно приплодних животиња, оспособљавање и истраживачки рад у области сточарства, квалитативно и квантитативно оцјењивање производа животињског поријекла, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за развој и унапређење сточарства.

Члан 2.

Циљеви овог закона су:

- 1) повећање ефикасности производње и узгоја гајених животиња уз очување или побољшање њихове виталности,
- 2) повећање економичности сточарске производње,
- 3) побољшање квалитета производа од гајених животиња,
- 4) очување генетичке варијабилности, биолошке разноврсности и изворних (аутохтоних) раса гајених животиња,
- 5) узгој животиња уз примјену прописа за очување животне средине, зоохигијенских и етолошких норматива,
- 6) извођење стручних зоотехничких поступака,
- 7) примјена резултата научноистраживачког, стручног, образовног и савјетодавног рада у сточарству,
- 8) обиљежавање и регистрација гајених животиња,
- 9) коришћење информационих система,
- 10) унапређење органске сточарске производње.

Члан 3.

(1) Пословима у сточарству, у оквиру својих овлашћења, поред Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство), баве се организације за узгој, научноистраживачке институције, те физичка и правна лица у складу са овим законом.

(2) Селекцијски учинци, учинци контролисаног размножавања стоке, узгој новостворених раса и крижанаца, као и све остале мјере чијом примјеном се унапређује сточарска производња од интереса су за Републику Српску.

(3) Средства за извршење послова из става 2. овог члана обезбјеђују се у буџету Републике Српске.

Члан 5.

(1) Поједини појмови коришћени у овом закону имају следећа значења:

1) гајена животиња је животиња означена у складу са прописима, која се гаји на пољопривредном газдинству за потребе привредног искоришћавања или коришћења у рекреативно-спортске сврхе;

2) генетска манипулација је планско мијењање генома појединих животиња;

3) генетски материјал је биолошки репродуктивни материјал (жива животиња оба пола, сјеме, јајна ћелија и ембрион);

4) генетичка варијабилност је разноврсност гена унутар популације;

5) квалитетно приплодна животиња је уматичена или уписана гајена животиња, као и матично јато живине трајно означено и испуњава следеће услове:

1. уматичена животиња, која је гајена животиња чисте расе, уписана је у матичну књигу, чији су родитељи, дједови и бабе уписани у матичну књигу исте расе,

2. уписана животиња, која је гајена животиња чисте расе или крижанац познатих родитеља, уписана је у узгојни регистар или

3. матично јато, које је јато чисте расе или хибрид, уписано је Централни регистар матичних јата,

б) изворне (аутохтоне) расе су расе гајених животиња створене на подручју Републике Српске;

7) испитивање производности је поступак утврђивања производних особина гајених животиња, укључујући квалитет и квантитет производа, с циљем оцјене приплодне вриједности и усмјеравање технологије искоришћавања гајених животиња;

8) раса или пасмина је скуп животиња исте врсте које због утицаја заједничког поријекла и прилагођености на једнаке услове живота имају карактеристичне расне ознаке у морфолошком и физиолошком погледу, сигурно их преносе на потомство, а под утицајем услова узгоја могу се више или мање мијењати према жељи узгајивача;

9) родовник (педигре) је потврда о поријеклу и производним особинама уматичене животиње;

10) организација за узгој је правно лице које испуњава услове за организацију узгоја у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона;

11) сој је група животиња сличних морфолошких и физиолошких особина унутар расе гајених на одређеном подручју;

12) стадо је скуп регистрованих или појединачних регистрованих животиња које држи заједно један или више узгајивача, са циљем размножавања, одржавања и очувања генетских ресурса, коришћења производа, у спортске сврхе или као хоби;

13) сабирно мјесто је објекат, односно простор у коме се сакупљају копitari, говеда, овце, козе, свиње и живина из различитих газдинстава и узгоја ради стављања у промет или у сврху излагања на изложбама;

14) селекцијски програм је скуп селекцијско-организационих мјера;

15) стајско ђубриво означава сточне фекалије, мјешавину простирке и фекалија и мјешавину фекалија и отпадних вода из стаја;

16) узгој гајених животиња је скуп зоотехничких поступака у изградњи жељених особина животиња;

17) узгојни регистар је евиденција коју води организација за узгој о животињама из програма укрштања и одабраних животиња из популације, а ради идентификације и доказивања поријекла и власништва над уписаном животињом;

18) увјерење о поријеклу је исправа о поријеклу уписане гајене животиње;

19) условно грло је прописана јединица за поређење међу врстама и категоријама гајених животиња;

20) популација је група животиња на географски одређеном простору чији број омогућаје циљану репродукцију и очување врста;

21) Централни регистар матичних грла јесте централна база података о квалитетно приплодним животињама у Републици Српској;

22) Централни регистар матичних јата јесте централна база података о матичним јатима Републике Српске;

23) зоотехника је систем технолошко-техничких и узгојно-селекцијских поступака у узгоју и искоришћавању гајених животиња;

24) тестирање је поступак оцјењивања приплодне и производне вриједности примјереним методама и поступцима;

25) етолошки норматив је минимум услова које је неопходно испунити при гајењу животиња којима се омогућава њихова добробит и карактеристично понашање;

26) еколошки норматив је дозвољено оптерећење животне средине при гајењу животиња;

27) хибрид је животиња добијена системским и планским поступцима укрштања;

28) храна за животиње је свака материја или производ укључујући и додатке хране за животиње прерађен, дјелимично прерађен или непрерађен, а намијењен је исхрани животиња;

29) матична књига је књига о уматиченим животињама из програма узгоја чисте расе, уписаним животињама и матичним јатима, у циљу да се те животиње могу идентификовати, а прикупљени подаци о поријеклу, производним и другим особинама користити у унапређењу сточарства;

30) банка гена је мјесто чувања посебно организованих и високоспецијализованих колекција генетичког материјала гајених животиња, који садржи функционалне јединице наслеђивања и који се сакупља, карактеризује, одржава и размножава под строго контролисаним и специфичним условима;

31) овлашћено лице је правно или физичко лице којем је Министарство дало сагласност за обављање одређених стручних послова.

(2) Поједини изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 7.

(1) Животиње могу да се гаје на конвенционалан и природи прилагођен начин, **заснован на органским принципима.**

(2) Конвенционално гајење је гајење у коме се примјењује дозвољен систем гајења, исхране и стимулације производње без употребе хормонских препарата и недозвољених стимулатора раста, осим у репродуктивне и терапијске сврхе.

(3) Конвенционално гајење може бити интензивно и екстензивно.

(4) Интензивно гајење подразумијева узгој у објектима намјенски изграђеним или адаптираним за одређену врсту производње гајене животиње, уз очување или побољшање њене виталности и производности.

(5) Екстензивно гајење животиња се врши у објектима и на пашњацима уз минимална улагања и скромније приносе.

(6) **Сточарска производња сматра се органском производњом ако испуњава услове у складу са посебним прописима о органској производњи.**

Члан 10.

(1) Узгајивач је дужан да посједује основна знања о узгоју и поступању са гајеним животињама, одржавању здравља животиња, репродукцији, исхрани, квалитету производа животињског поријекла и поступању са излучевинама гајених животиња.

(2) Узгајивачу је дозвољено обављати у властитом стаду сљедеће захвате:

1) прву помоћ (заустављање крварења, примарна обрада ране, помоћ при партусу),

2) купирање репова прасади до осмог дана старости, стављање гумица за купирање репова јагњадима до петог дана старости, скраћивање кљунова, обезрожавање младих животиња, скраћивање зуба прасадима првог дана по рођењу,

3) обрада и њега папака, копита и чишћење животиња,

4) њега и стрижа длаке и вуне и њега коже,

5) дезинфекција, дезинсекција и дератизација објеката дозвољеним средствима на газдинствима,

6) заштита животиња од ектопаразита,

7) означавање животиња у складу са прописима,

8) осјемењавање, које се врши вјештачким путем и природним припустом – парењем,

9) употреба и давање минералних и витаминских препарата која се не издају на рецепт, а користи се према упутству произвођача,

10) радње које се односе на припрему животиње за покретање са фарме,

11) нешкодљиво уклањање и збрињавање нуспродуката сточарске производње,

12) контрола производности.

(3) Министар доноси правилник о оспособљавању лица за обављање зоотехничких мјера из става 2. овог члана.

Члан 11.

(1) Узгајивач је дужан да гајеним животињама обезбиједи довољне количине квалитетне хране и воде за задовољење хранидбених потреба животиње.

(2) Под квалитетом хране за животиње подразумијевају се физичко-хемијска својства, микробиолошка исправност и нутритивна вриједност хране.

(3) Узгајивач је дужан да овлашћеним лицима омогући узимање узорака ради контроле исправности воде за напајање из властитих извора и хране за животиње произведене на властитом имању, осим готове хране за животиње (концентрата) и појединих састојака купљених од регистрованих произвођача.

(4) Узорковање хране за животиње и воде за напајање из властитих извора у присуству узгајивача врши овлашћено лице код произвођача који своје производе стављају на тржиште.

(5) Трошкове анализе сточне хране и воде сноси узгајивач.

Члан 12.

(1) Узгајивач је дужан да гајеним животињама обезбиједи потребну здравствену заштиту.

(2) Узгајивач и ветеринар су дужни да воде уредну евиденцију о спроведеним зоотехничким радњама, обавезним мјерама здравствене заштите, лијечењу и употреби лијекова на фарми у складу са овим законом.

Члан 15.

(1) Селекција гајених животиња је избор родитеља сљедеће генерације гајених животиња.

(2) Селекцијска дјелатност и узгојне мјере заснивају се на:

1) **доношењу** селекцијских програма за достизање постављених циљева,

2) **доношењу** и евиденцији поријекла, особина и производних карактеристика гајених животиња,

3) **извођењу** контроле производности, тестирањима, контроли наследности производних особина, **те плану коришћења приплодних животиња ради остваривања узгајивачких циљева,**

4) **вођењу** матичне евиденције,

5) **заштити** наследних особина и карактеристика одређене популације (генофонда) и **заштити** генетичких ресурса,

6) **издавању** докумената о поријеклу, перформансама и узгојним вриједностима гајених животиња и

7) **објављивању** постигнутих узгојних вриједности животиња и резултатима селекцијских метода.

Члан 16.

(1) Узгојна вриједност квалитетно приплодних и **уписаних** животиња оцјењује се у складу са прописаним поступцима.

(2) Поступци оцјене узгојне вриједности и резултати оцјене из става 1. овог члана јавни су и доступни сваком узгајивачу путем средстава јавног информисања.

(3) Министар доноси правилник којим се уређују поступци оцјењивања, испитивање и тестирање и оцјене узгојне вриједности квалитетно приплодних и **уписаних** животиња.

Члан 17.

(1) Производњу генетског материјала одређених врста и раса живих животиња могу обављати правна лица и предузетници, као и физичка лица чланови **организација за узгој**, којима Министарство изда рјешење за производњу генетског материјала одређених врста и раса живих животиња.

(2) Рјешење из става 1. овог члана издаје се овлашћеном лицу које у радном односу има ангажоване раднике одговарајуће стручне спреме, посједује објекте и опрему и испуњава прописане зоотехничке и ветеринарско-здравствене услове.

(3) Против рјешења из става 1. овог члана није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 22.

(1) **Осјемењавање животиња као зоотехничка и здравствена мјера је уношење сјемена произведеног у регистрованом центру за вјештачко осјемењавање или из увоза у утерус женке вјештачким путем, без природног парења, а врши га оспособљено лице.**

(2) **Природни припуст врши се под надзором власника животиње ради утврђивања поријекла потомка по оцу.**

(3) Приплодњаци који се користе за вјештачко осјемењавање и природни припуст обавезно су под сталном здравственом контролом овлашћене ветеринарске организације, а најмање једном годишње врше се дијагностичка испитивања на заразне и полне болести.

(4) У природном припусту могу се користити квалитетни приплодњаци који потичу од натпросјечно квалитетних родитеља, задовољавају услове за оцјену спољашности грла и репродукцијског стања.

(5) Провјеру поријекла и оцјену спољашности приплодњака врши Комисија за лиценцирање приплодњака, а провјеру његовог здравственог стања овлашћена ветеринарска организација.

(6) Ако у Републици Српској нема довољно сјемена квалитетних приплодњака поједине расе из става 2. овог члана или подручје није обухваћено вјештачким осјемењавањем, може се вршити природни припуст са лиценцираним приплодњацима у типу те расе.

(7) Лиценцирање је узгојна мјера одабира и оцјене приплодњака за природни припуст.

(8) Начин избора и лиценцирања приплодњака је саставни дио програма узгоја, који доноси организације за узгој.

(9) Комисију из става 5. овог члана именује министар, коју чине три члана: дипломирани инжењер сточарства, представник узгајивача и доктор ветеринарске медицине.

(10) Министар доноси правилник којим се прописује начин лиценцирања приплодњака.

Члан 24.

(1) Дјелатност вјештачког осјемењавања домаћих животиња могу обављати **оспособљена и регистрована физичка и правна** лица која испуњавају прописане услове за ту дјелатност.

(2) Вјештачко осјемењавање домаћих животиња могу обављати узгајивачи на властитом стаду ако су оспособљени и располажу прописаном опремом и прибором, а у складу са одобреним програмима узгоја за Републику Српску.

Члан 26.

(1) Лица која обављају вјештачко осјемењавање и држаоци приплодњака у природном припусту дужни су водити евиденцију о извршеном осјемењавању у природном припусту и власнику плоткиње издати потврду, а Министарству и организацији за узгој електронским путем достављати кварталне извјештаје о обављеним припустима.

(2) Министар доноси правилник којим се прописује начин вођења евиденције, садржај, начину издавања потврде и облик и садржај извјештаја.

Члан 27.

(1) Организовање узгоја појединих врста и раса квалитетно приплодних животиња обавља организација за узгој којој је Министарство издало рјешење којим се даје сагласност за вођење матичних књига, односно обављање других селекцијских послова у складу са овим законом.

(2) Узгајивачи хибридних свиња могу самостално организовати узгој квалитетно приплодних животиња ако испуњавају услове прописане овим законом.

Члан 28.

(1) Узгој квалитетно приплодних грла могу обављати узгајивачи (правна и физичка лица), **чланови организација за узгој**, која испуњавају услове прописане овим законом и који су уписани у регистар узгајивача квалитетно приплодних животиња.

(2) Регистар узгајивача квалитетно приплодних животиња води Министарство.

(3) Министар доноси правилник којим се прописује садржај и начин вођења регистра из става 1. овог члана и пријаве за упис.

Члан 29.

Организација за узгој квалитетно приплодних животиња:

1) спроводи одобрене **програме узгоја** за поједине врсте и расе квалитетно приплодних животиња,

2) води матичну евиденцију и узгојни регистар за квалитетно приплодне животиње,

3) води регистар чланова удружења и податке о томе доставља Министарству,

4) организује промет квалитетно приплодне стоке за чланове удружења,

5) организује годишње оцјењивање гајених животиња за потребе уписа у регистар квалитетно приплодних животиња,

6) издаје потврде и изводе из матичних књига (педигреа),

7) обавља и друге послове од интереса за чланове удружења.

Члан 30.

(1) Узгој квалитетно приплодних животиња у Републици Српској врши се у складу са програмима узгоја за поједине врсте и расе гајених животиња.

(2) Програм узгоја је скуп селекцијских поступака којима се остварује генетско унапређење појединих врста и раса животиња.

(3) Програмом узгоја одређују се величина популације, узгојни циљ, узгојне методе, начин његовог спровођења и начин објављивања резултата његовог спровођења.

(4) Програме узгоја за Републику Српску из става 1. овог члана, за период од пет година, доноси Министарство, а појединачне програме доносе узгајивачи, удружења узгајивача и организације за узгој.

(5) Програми узгоја које доносе узгајивачи, удружења узгајивача и организације за узгој у производњи квалитетно приплодних животиња усаглашени су са програмом узгоја за Републику Српску.

(6) Министар доноси рјешење којим се даје сагласност на програме узгоја из става 5. овог члана.

(7) Програмом из става 4. овог члана утврђује се сљедеће:

1) генетски напредак популације на којој ће се спроводити,

2) величина популације квалитетно приплодних грла на којој ће се спроводити,

- 3) стручне, техничке и организацијске претпоставке за спровођење програма узгоја,
- 4) стручњаци из области сточарства који ће бити укључени у спровођење програма узгоја,
- 5) начин вођења прописане узгојне документације,
- 6) одржавање генетске варијабилности,
- 7) услови за спречавање парења у сродству, осим у случају када је то програмом узгоја планирано.

Члан 31.

(1) Захтјев организације за узгој за добијање рјешења којим се даје сагласности за обављање узгоја квалитетно приплодних животиња обавезно садржи:

- 1) назив и адресу подносиоца захтјева,
- 2) име, презиме и адресу одговорног лица,
- 3) име, презиме и адресу лица одговорног за спровођење програма узгоја,
- 4) податке о планираном броју квалитетно приплодних животиња које су укључене у спровођење програма узгоја, те списак узгајивача при оснивању,
- 5) програм узгоја из којег је видљив узгојни циљ, узгојне методе, величина популације на којој се он спроводи, те начин испитивања својстава квалитетно приплодних животиња,
- 6) рјешење о упису у надлежни регистар.

(2) У случају да на неком подручју постоји организација за узгој која спроводи узгојни програм исте расе и врсте квалитетно приплодних животиња, може се подносиоцу захтјева сузити територијално подручје дјеловања или одбити захтјев.

(3) Захтјев за добијање сагласности узгајивача за самостално спровођење узгоја квалитетно приплодних животиња садржи податке из става 1. т. 1), 2), 3), 4) и 5) овог члана.

Члан 32.

(1) Министар доноси рјешење којим се организацијама за узгој даје сагласност за организовање узгоја квалитетно приплодних животиња ако су испуњени следећи услови:

- 1) да има узгојни програм за ону расу или врсту квалитетно приплодне животиње чијим се узгојем удружење узгајивача бави,
- 2) да посједује довољно бројну популацију квалитетно приплодних животиња за спровођење узгојног програма,
- 3) да у радном односу има ангажоване раднике одговарајуће стручне спреме, посједује објекте и опрему и испуњава прописане зоотехничке и ветеринарско-здравствене услове,
- 4) да су осигурани технички и организацијски услови:
 1. животиње могу трајно да се обиљеже, а код коња и тачно опишу, тако да им се увијек може утврдити идентитет,
 2. уредно се воде матичне књиге,
 3. документи од важности за узгој воде се тако да се у њих у сваком тренутку може извршити увид,
 4. јасно је одређено територијално подручје дјеловања организације за узгој,

5. свака животиња из домаћег узгоја или увоза која задовољава услове поријекла, исправно је обиљежена, вањским изгледом одговара стандардима расе и уписана је у матичну књигу или узгојни регистар,

6. чланство у организацијама за узгој доступно је сваком узгајивачу који се налази на подручју дјеловања удружења и који обавља узгој квалитетно приплодних животиња исте расе или врсте и осигурава услове за успјешно спровођење **програма узгоја**.

(2) Против рјешења из става 1. овог члана није допуштена жалба, али се може покренути управни спор.

(3) Министар доноси правилник којим се прописује начин и услови одобравања организација за узгој.

Члан 39.

(1) Министар доноси рјешење којим се утврђује листа раса, сојева, хибрида и крижанаца домаћих животиња које се узгајају у Републици Српској, а која се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(2) Захтјев за признавање нове расе, соја или хибрида створених посебним програмом узгоја у Републици Српској подносе узгајивачи и удружење узгајивача Комисији за признавање раса, сојева и хибрида, коју именује министар.

(3) Комисију из става 2. овог члана чине три члана, а трошкове рада комисије сноси подносилац захтјева.

(4) За признате расе, сојеве и хибриде министар доноси рјешење о признавању нове расе, соја или хибрида.

(5) Министар доноси правилник којим се прописује садржај пријаве и поступак признавања нове расе, соја или хибрида.

Члан 42.

(1) Промет и излагање квалитетно приплодних животиња на сабирном мјесту може се вршити ако су обезбијеђени зоотехнички услови и спроведене ветеринарско-санитарне мјере.

(2) Захтјев за одобравање рада сабирног мјеста подноси се Министарству, уз који се прилаже:

1) доказ о праву коришћења сабирног мјеста (извод из јавних евиденција о непокретностима, уговор и слично),

2) план рада сабирног мјеста, са листом врста квалитетно приплодних животиња које ће бити сакупљане у сабирно мјесто.

(3) Министар доноси рјешење о одобравању рада сабирног мјеста.

Члан 46.

(1) Генетски материјал могу увозити правна лица и предузетници ако су испуњени сљедећи услови:

1) за квалитетно приплодне животиње:

1. да су уписане у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,

2. да имају прописану узгојну документацију;

2) за сјеме:

1. да потиче од приплодњака који је уписан у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,
 2. да има прописану узгојну документацију,
 3. да потиче од приплодњака који има позитиван тест на производне особине и позитивну узгојну вриједност у посљедњих 12 мјесеци;
- 3) за ембрионе и јајне ћелије:
1. да потичу од квалитетно приплодне животиње која је уписана у матичну књигу коју води овлашћена организација за узгој земље поријекла,
 2. да имају прописану узгојну документацију.
- (2) Рјешење којим се даје сагласност за увоз генетског материјала доноси министар.

Члан 47.

- (1) Захтјев за доношење рјешења из члана 46. **став 2.** овог закона подноси се Министарству.
- (2) Уз захтјев се достављају докази о испуњавању услова из члана 46. **став 1.** овог закона.

Члан 51.

- (1) Производи животињског поријекла, у смислу овог закона, јесу: живе животиње, месо у облику трупова и полутки, свјеже млијеко, јаја, перје, кожа, вуна и стајњак.
- (2) Промет производа животињског поријекла обавља се на газдинствима и сабирним **мјестима.**
- (3) Производи животињског поријекла обавезно одговарају прописаним условима о квалитету сточних производа.
- (4) Квалитет производа животињског поријекла утврђује овлашћена лабораторија.
- (5) Министар доноси рјешење којим се даје овлашћење за испитивање квалитета производа животињског поријекла.
- (6) Министар доноси правилник којим се прописује квалитет производа животињског поријекла и услови за рад овлашћене лабораторије, за контролу квалитета свјежег сировог млијека, квалитета јаја и утврђивање категорија и класа трупова и полутки закланих животиња.

Члан 52.

- (1) Гајене животиње и групе животиња (јата) обавезно се трајно обиљежавају.
- (2) Обиљежавање папкара и копитара и длакаве дивљачи може бити ушним маркицама, микрочиповима, тетовирањем, а код живине и пернате дивљачи – прстеновањем јединки матичног јата.
- (3) Обиљежавање животиња из става 1. овог члана врше:
 - 1) ветеринарске организације,
 - 2) **организације за узгој,**
 - 3) узгајивачи на властитом стаду.
- (4) Лица из става 3. т. 1) и 2) овог члана могу да врше обиљежавање гајених животиња ако су овлашћени од стране Министарства.
- (5) Узгајивач је одговоран да све гајене животиње буду обиљеване.

(6) Лица из става 3. овог члана дужна су да податке о обиљежавању потомака квалитетно приплодних животиња достављају Министарству, ради уписа података о животињама у матичну евиденцију.

(7) Министар доноси правилник којим се прописује начину обиљежавања појединих врста гајених животиња.

Члан 53.

(1) Квалитетно приплодне уматичене животиње обавезно се уписују у Централни регистар матичних грла.

(2) Матично јато живине обавезно се уписује у Централни регистар матичних јата.

(3) Узгајивачи и организације за узгој воде матичну евиденцију за оне врсте и расе квалитетно приплодних животиња за које спроводе програм узгоја.

(4) Матична евиденција из става 3. овог члана води се у писаној и електронској форми.

(5) **Организације за узгој воде** матичне књиге, узгојне регистре и Централни регистар матичних јата.

(6) **Организације за узгој на захтјев власника издају** педигре, увјерење или потврду о квалитетно приплодној животињи или јату уписаном у матичну евиденцију.

(7) Министар доноси правилник којим се прописује начин вођења матичних књига и узгојних регистара и прописује услове за упис квалитетно приплодних животиња и јата у матичну књигу или узгојни регистар.

Члан 54.

(1) Ради заштите, праћења, планирања и развоја сточарске производње, Министарство успоставља базу података.

(2) Успостављање базе података Министарство може повјерити организацији која има потребну опрему и стручни кадар за обављање послова у области сточарства.

(3) Министар доноси правилник којим се прописују начин прикупљања података, вођење евиденција и сврха коришћења података из базе података.

Члан 58.

(1) Новчаном казном од **5.000 КМ до 10.000 КМ** казниће се за прекршај правно лице ако:

1) производи генетски материјал, те преноси ембрионе без одобрења Министарства (члан 18. став 1),

2) се бави генетским манипулацијама без одобрења Министарства (члан 19. став 1),

3) за вјештачко осјемењавање користи сјеме супротно одредбама овог закона (члан 22. став 3),

4) користи приплодњаке који су излучени из приплода (члан 25. став 5),

5) увози приплодна грла која не припадају категорији квалитетно-приплодне стоке без сагласности Министарства и дозволе за увоз (члан 48. став 1),

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **1.000 КМ до 3.000 КМ** и одговорно лице у правном лицу.

(3) За прекршај из става 1. т. 3) и 4) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од **1.000 КМ до 3.000 КМ**.

Члан 59.

(1) Новчаном казном од **2.000 КМ до 6.000 КМ** казниће се за прекршај правно лице ако:

1) приплодњаци нису уписани у Централни регистар мушких матичних грла (члан 23),

2) обавља вјештачко осјемењавање супротно одредбама члана 26. овога закона,

3) организује узгој квалитетно приплодних животиња супротно одредбама чл. 31. и 32. овог закона,

4) обавља промет гајених животиња и квалитетно приплодне стоке супротно одредбама овог закона и прописа из области ветеринарства (члан 42),

5) продаје сјеме приплодњака супротно одредбама члана 43. овог закона,

6) продаје сјеме приплодњака, ембрионе и јајне ћелије супротно одредбама члана 44. став 1. овог закона,

7) продаје ембрионе и јајне ћелије супротно одредбама члан 45. став 1. овог закона,

8) увози квалитетно приплодну стоку и генетски материјал супротно одредбама члана 46. овог закона,

9) извози квалитетно приплодну стоку и генетски материјал супротно одредбама члана 49. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **500 КМ до 1.000 КМ** и одговорно лице у правном лицу.

(3) За прекршај из става 1. т. 1), 2), 3) и 4) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 60.

(1) Новчаном казном од **1.000 КМ до 3.000 КМ** казниће се за прекршај правно лице ако:

1) на домаћим животињама у властитом стаду обавља недопуштене захвате (члан 10),

2) не воде евиденцију на фарми (члан 12. став 2),

3) ако неовлашћено користи туђи посјед, односно туђе пољопривредно земљиште (члан 14. став 3),

4) не изврши означавање квалитетно приплодних животиња и упис у Централни регистар матичних грла (члан 52. став 5. и члан 53. ст. 1. и 2),

5) не производи квалитетно приплодну живину у складу са овим законом (члана 21),

6) не користи приплодњаке у природном припусту у складу са овим законом (члана 23. став 1. и члана 26. став 1),

7) не води евиденцију о извршеном осјемењавању у природном припусту (члан 26),

8) се бави узгојем квалитетно приплодних животиња, а није уписан у регистар узгајивача квалитетно приплодних животиња (члан 28. став 1),

9) не достави овлашћеној организацији извјештај о спровођењу узгојног програма за протеклу годину до краја првог тромјесечја текуће године (члан 36. став 1) и

10) инспектору не омогући обављање надзора и не пружи потребне податке и обавјештења (члан 55).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **500 КМ до 1.000 КМ** и одговорно лице у правном лицу.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од **300 КМ до 500 КМ**.

Члан 64.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети:

1) Правилник о условима и начину гајења животиња, објектима и опреми за гајење појединих врста и категорија домаћих животиња (члан 9. став 4),

2) Правилник о оспособљавању лица за обављање зоотехничких мјера (члан 10. став 3),

3) Правилник о складиштењу и коришћењу стајског ђубрива (члан 13. став 4),

4) правилнике о поступцима оцјењивања, испитивања и тестирања и оцјене узгојне вриједности квалитетно приплодних и **уписаних** животиња (члан 16. став 3),

5) Правилник о условима за производњу генетског материјала и пренос јајних ћелија и ембриона (члан 18. став 5),

6) Правилник о условима и начину лиценцирања приплодњака (члан 22. став 10),

7) Правилник о условима и начину вођења централног регистра приплодњака (члан 23. став 3),

8) Правилник о начину вођења евиденције о осјемењавању и природном припусту (члан 26. став 2),

9) Правилник о садржају и начину вођења регистра узгајивача квалитетно приплодних животиња (члан 28. став 3),

10) Правилник о начину и условима одобравања организација за узгој (члан 32. став 3),

11) Правилник о облику, садржају и начину вођења регистра организација за узгој (члан 34. став 2),

12) Програм очувања генетичких ресурса из области сточарства (члан 38. став 5),

13) Правилник о садржају пријаве и поступак признавања нове расе, соја или хибрида (члан 39. став 5),

14) Правилник о обиљежавању и испитивању сјемена и услова у погледу узгојне вриједности (члан 44. став 5),

15) Правилник о обиљежавању и испитивању генетског материјала ембриона и јајних ћелија (члан 45. став 2),

16) Правилник о квалитету производа животињског поријекла и услове за рад овлашћене лабораторије, за контролу квалитета свјежег сировог млијека, квалитета јаја и утврђивање категорија и класа трупова и полутки закланих животиња (члан 51. став 6),

17) Правилник о начину означавања појединих врста гајених животиња (члан 52. став 7),

18) Правилник о начину вођења матичних књига и узгојних регистара (члан 53. став 7) и

19) Правилник о начину прикупљања и вођења евиденције и коришћењу података из централне базе података (члан 54. став 4).